D·N
2 /7 1952

Rysk skrämseltaktik

Ryska plan har på internationellt farvatten skjutit ned två oberoende svenska plan; i det ena fallet blev åtta svenska militärer dödade. I de ryska noter som avgivits som svar på de svenska protesterna har antingen fakta förnekats eller motanklagelser framförts; en huvudlinje i de ryska svaren har varit påstådet att de svenska planen skulle ha flugit in över territorialvatten som ryssarna gör anspråk på. Den svenska begäran om en internationell undersökning, närmast genom Haagdomstolen, avvisades bryskt i den senaste ryska noten, avgiven onsdagen den 16 juli.

Trots de ryska rättskränkningarna och de utmanande lögner som den ryska statsledningen tillgripit i den diplomatiska debatten har man på svenskt håll — inte utan skäl — räknat med att det här inte var meningen att markera mera generellt aggressiva tendenser mot Sverige. Ryssland har upprättat med för dess regim ordinär fräckhet, det har velat skrämma bort oss från delar av Östersjön, ingenting mera, det har varit den i Sverige tämligen allmänt hävdade synpunkten. Det väsentliga motivet för att se saken på detta sätt är att den ryska pressen och radion i detta sammanhang inte skärpt sina angrepp på Sverige; det har varit relativt tyst kring hela frågan i den ryska propagandan.

Gärdagens meddelanden visar att ryssarna inte längre iakttar detta minimum av återhållsamhet. En rysk general, stabschef i marinflyget, har i den ryska flottans officiella organ riktat ett angrepp mot den svenska utredningen i ärendet. De tekniska detaljerna i detta angrepp bemöts i en artikel av den flygmilitäre medarbetaren i denna tidning. Vad som särskilt bör framhävas är att den ryske generalen anklagar det svenska flyget för spioneri och de svenska myndigheterna för förfalskning av fakta. Samtidigt har den ryska pressen på en bredare front gått till angrepp mot Sverige: den svenska regeringen beskylls än mera energiskt än tidigare för ett hemligt militärt och politiskt samarbete med USA, alltså enligt den ryska uppfattningen för angreppsplaner mot Ryssland.

Enligt den statliga ryska propagandan är situationen alltså denna: svenska flygplan ger sig in på ryskt område för att spionera; genom förfalskade uppgifter söker vi komma ifrån detta förhållande och rent av skjuta skulden på de ryska flygstyrkor som, bragta till det yttersta, värjer sitt fosterland; vid samma tid anordnar vi en spionieriprocess mot svenska kommunister, varvid vi genomgående bygger på lögner och provokation, och gör till och med gällande att de oskyldiga ryska ambassadmilitärerna skulle ha medverkat vid det förmenta spioneriet; bakom allt detta ligger en hemlig allians med USA, som syftar till gemensam aktion mot Ryssland. Den ryska allmänheten måste säga sig att dess regering är bra skamlös i sin lögnaktighet och utsuddet aggressiv politik från svensk sida. Den måste fråga sig hur länge det stora tålamodet ska kunna vara. Ingen tvekan om för fyrtio år sedan — heliga Ryssland skall tolerera allt detta från det lilla gemena Sverige. Den måste säga sig att ett förvarskrig här verkligen är berättigat.

Men efter all sannolikhet är detet inte en aggression av denna art som den kryska statsledningen åsyftar — den vill ju inte ha ett världskrig, och att alla ned Sverige ensamt går inte. Vad ryssarna rimligen vill är att skrämma Sverige, att en gång för alla inge en sådan oro hos regering och folk att hållningen blir mjukare. På den punkten räknar ryssarna säkert fel, vad alla demokratiska svenskar beträffar. Det finns åtskilliga tingt som stöder den ryska kalkylen: utlämningen av balterna 1945, det ryska kreditavtalet, Sveriges oro för att rösta mot Ryssland i FN, även då sakläget är klart, de otroligt larviga tal med vilka den svenske utrikesministern är efter är ackompanjerar den världspolitiska utvecklingen. Men ryssarna har likväl grovteskt och totalt orätt, det vet varje svensk — men det är inte lätt att veta för de bakom sin egen järnridå inburade ryska statsmännen.

Närmast vill man tydligen hindra att Sverige fortsätter sin diplomatiska vaksamhet i anslutning till de ryska övergreppen. Vi har möjligtvis att vädja till FN; då FN i detta fall knappast skulle kunna göra mer än förorda en opartisk undersökning och ryssarna redan har sagt nej till en sådan, är visserligen en sådan väljden med all säkerhet utan saklig effekt — men likväl är den betydelsefull. Den ger den svenska ståndpunkten en publicitet som inte kan nås på annat sätt; den gör intryck just därför att Sverige hör till de få stater som gjort allt för att visa hur neutrala de är, hur helt de står utanför varje tendens till ställningstagande.

Att den svenska regeringen här skulle falla undan är det svårt att tro. Det skulle innebära att förslaget till Ryssland om opartisk undersökning — vilket förslag alla visste var utsiktslöst — skulle beggunas som ett skäl för att inte dra frågan inför FN. Och detta skulle vara ett svek från regeringens sida.

Olympiska spelen

Olympiska spelen i Helsingfors har öppnats. Under den närmaste veckan kommer entusiastiska och zakkunniga skildringar av alla rekordprestationer att svämma över i tidningarna. Stämningen hos världsfolket, som så otåligt bidat, detta tillfälle — 1939—1940 kom kriget emellan —, är full av förväntan. Och det är finnarna väl unnat att inhösta internationellt berömt för sina ansträngningar på olika områden, inte bara det sportsliga. Kanske är det sista gången som Spelen går av stapeln i detta mastodontformat. Många menar att de har överdimensionerats — även bland aktiva idrottsmän och idrottsvänner råder en utbredd opinion att det för framtiden blir nödvändigt både med en beskärning av programmet och en nedskruvning av den nationella ambitionen.

Till de nedslående erfarenheterna hör att idén om Olympiska spelen som folkförbrödringens förelöpare och gynnare har skamlöst utnyttjats till bygrad. Berlinspelen gav avskräckande exempel: fraserna om fred och internationell verkande skrämmande ihåliga. Till Helsingfors har kommit en manstark Sovjettrupp — men var är Sovjetpublikén, de fria resenärerna från östen som skulle smittas av den nya försonliga andan? De sitter hemma, får inte ge sig och söka kontakt med andra, för det kunde vara farligt. Järnridån har inte genombrutits för att det behagat Ryssland att skicka propagandagenter väster ut. Detsamma gäller de utsända idrottsmännen, även de är en sorts agenter, de må personligen vara hur duktiga, hur sympatiska som helst.

Ett annat drag som under den oavbrutet stegrade rekordjakten har framträtt med allt större skärpa är den längt drivna professionalismen. Ingen tror längre på amatöridealen. När den olympiska eden har stavas breder sig en halvt förlägen, halvt cynisk stämning bland de salfotständiga. Man vet ju hur det är fatt. Man ser omöjligheten av att förena amatörskap och nationstävlingar i detta uppdrivna tempo. En välfärd och prestigen i radio — uppskattad inte minst för sin ärliga strävan att framhålla det idealla och folkuppfostrande hos idrotten — uttryckte nyss helt försynt sin personliga önskan att den nationalistiskt engagerade superrekordkampen snart skulle avlyssas eller åtminstone dämpas och den sanna sportsmannaandan beredas gynnsammare livsvillkor. Han talade för många idrottsintresserade svenskar — men ingen hörsammare.

PRESSGRANNAR

Att göra om Sovjetdiplomatins ärbetsmetoder eller tvinga de ledande i Moskva att acceptera våra förhandlingsvanor och hedersbegrepp är tydligen omöjligt, den reflexionen gör Västerbottens-Kuriren (fp). Det finns ingenting som garanterar att vi inte räkar ut för en upprepning av vad som nu inträffat:

Vi befinner oss i precis samma omgivningsdilemma rörande Sovjet som alla övriga västmakter — vi måste upprätta ett diplomatiskt umgänge med en stormaktsgrannе, som underkänner våra spelregler och endast godkänner sina egna, som behandlar fakta undantagslöst efter lämplighets- och nytto synpunkt och som inte låter de egna folken få del av någon annan version av tvistefrågorna än vad den själv finner ändamålet att skippa fram och förvandla till propaganda.

Givetvis måste Sovjet förlupna och förnekande svarsmot tillbakavisas, och lika självklart är att Sveriges bör utnyttja möjligheterna att föra saken vidare inför ett internationellt forum.

Vi måste hävda vår rätt inför världsopinionen, även om vår motpart ställer sig avvisande och vägrar att ge sin medverkan till en opartisk undersökning. Vi måste fullfölja saken — fortsätter tidningen — även om den sannolika verkan därav blir att Sovjet skärper sitt redan nu anmärkningsvärt fräna propagandakrig mot Sverige och vårt gamla skapsförhållande till östblocket blir än kyligare, i samma mån som vår solidaritetsvilja med västblocket får sin markering genom denna vår aktion.

Frågan om det inträffade motiverar en omprövning av vår hållning till västblocket och Atlantpakten eller inte är närmast akademisk. Vi har i verkligheten inte fritt val. I samma stån som Sovjet genom sin orsesnliga hållning — i denna skvil som andra frågor — förklupar skyftan mellan öst och väst, driva Sverige politiskt bort från Sovjet och närmare västmakterna alldeles oavsett om denna verkställig markeras av några pakter eller ej. Sovjeten nya rot ger klart besked om som inte är med oss, är emot oss! Något tredje ges inte.

Vidare notvisking med ryska utrikesdepartementet skulle inte ge någonting, konstaterar Borås Tidning (h), därmed förfallande en betydande som förhärskar i pressutlandena. Sovjetregeringen har ej gjunkit med så djupt i sina osannigars träsk att den inte kan resa sig därur. Och inte vill den heller.

Men varje ansvarskännande regering — i ett stort land eller i ett litet — har moralisk skyldighet att hävda sådana synpunkter på mellanhavanden, som av utrikespolitiskt betydelse för den fredliga samarbetsandan och för den internationella rättsäkerheten. Därför bör regeringen, med hänsyn av utrikespolitiskt, allvarligt överväga, om icke tvistefrågan bör dragas inför Förenta nationerna. I så kan man naturligtvis inte vänta något resultat av en sådan procedur, då Sovjet kan inlägga sitt veto eller i varje fall ignorera utslaget, men det kan vara av ett visst värde, att Sovjetunionen får klart för sig, att dess gärningar mot en liten, fredlig nation inte kan avfärdas såsom något, som icke angår världsopinionen.

Värmlands Folkblad (s) — för att ta ännu ett exempel ur hjärn — anser det uppenbart att det inte längre tjänar någonting till att fortsätta diskussionen på detta sätt med Sovjet:

Nu återstår endast för Sverige att dra vissten inför internationellt forum. Ett beslut i sådan riktning visar världen att vårt land, i motsats till Sovjet, ingenting har att dölja och ingenting att frukta vid en opartisk internationell prövning.

I Kramlj Flot har det sovjetryska marinflygets stabschef sekunderat den senaste sovjetryska noten till Sverige. Han "förmodar" att det svenska Catalinaplanet var ute på spionage, emedan det spanade 100 kilometer från den plats där DC 3:an förmodades ha stötts. Härtill genmäler Morgon-Tidningen (s) att intet utslott att DC 3:an, som var på nordgående då dess radio tystnade, först satt på denna kurs längt efter det att radion tystnat, varför flygplanet och dess besättning kunde tänkas finnas inom Catalinaplanens spaningsområde:

Att dessa amfibieflygplan svarade för spaningen så långt norrut berodde på att spaningarna längre söderut ägde rum närmare svenskt land och därför lämpligare kunde företas av landbaserade flygplan. Om besättningen lyckats rädda sig i gummibåtar skulle dessa under dagarnet väster ut. Detsamma gäller de utsända idrottsmännen, även de är en sorts agenter, de må personligen vara hur duktiga, hur sympatiska som helst.

Ett annat drag som under den oavbrutet stegrade rekordjakten har framträtt med allt större skärpa är den längt drivna professionalismen. Ingen tror längre på amatöridealen. När den olympiska eden har stavas breder sig en halvt förlägen, halvt cynisk stämning bland de salfotständiga. Man vet ju hur det är fatt. Man ser omöjligheten av att förena amatörskap och nationstävlingar i detta uppdrivna tempo. En välfärd och prestigen i radio — uppskattad inte minst för sin ärliga strävan att framhålla det idealla och folkuppfostrande hos idrotten — uttryckte nyss helt försynt sin personliga önskan att den nationalistiskt engagerade superrekordkampen snart skulle avlyssas eller åtminstone dämpas och den sanna sportsmannaandan beredas gynnsammare livsvillkor. Han talade för många idrottsintresserade svenskar — men ingen hörsammare.

H. C. Andersen på Uppsala högar

Av överbibliotekarie
TÖNNES KLEBERG

H. C. ANDERSEN var en farande sven mer än de flesta bland sina yrkesbröder i 1800-talets Norden. Båtar, diligenser och järnvägståg förde honom runt i Europa, och hans reskoffert stod alltid packad. Resornas upplevelser omsattes i dikt.

Till Sverige kom diktaren inte så sällan. Över Öresund har hans färd då och då. Till Stockholm och Uppsala var vägen besvärligare, men för en resenär av H. C. Andersens format hindrade vägen sig inte avskräckande. Tre längre resor — 1837, 1849 och 1865 — förde honom upp till Sveriges huvudstad och till "Odins By", som han tyckte om att kalla Uppsala. Alla tre gångerna har självbiografiskt "Mit Livs Eventyr". Besöket 1849 resulterade dessutom i den förtjusande skildringen "I Sverrig". Dessutom finns det brev lämnar tillsammans med dessa litterära bearbetningar ett ganska gott material för dem som vill ta del av hans intryck från våra nordliga lustrtreck.

Då H. C. Andersen i juli 1837 första gången kom till Uppsala var han ännu en relativt okänd man i vårt land. Men han blev väntligt mottagen överallt. Då den av många festlighter i Stockholm något utmattade unge dansken satte sin fot på Uppsala stads gator var det fysikprofessorn Fredrik Rudberg som tog sig an honom. Vänliga rekommendationsbrev hade förberett besöket.

Rudberg förde sin gäst på en utflykt till Gamla Uppsala, där man besåg högarna, som då gick under namnen Odins, Tors och Frejs. Därute drack man mjöd ur horn — en prövning som generationer av senare turister också fått undergå. I ett brev skildrar H. C. Andersen högarnas utseende; resande hade skurit in sina namn i grästorven på deras sluttning så att högarna ser ut som ett alfabet — "namn Vasr er den Udsdelighed groet over!".

När H. C. Andersen tolv år senare för andra gången kom till Uppsala var han en berömd man. Han tävlade om att fira honom, både för hans egen skull och för hans lands: krigstbrottet 1848 hade fört den skandinavistiska stämningen till en höjdpunkt. Middagar och "soirèer" avlöste varandra. Landshövdingen Robert von Kraemer, professorerna Böttiger och J. H. Schröder och Malla Silfverstolpe hörde till hans värdfolk. Efter några dagar anträdde Andersen en resa till Dalarna. Landshövdingen lånade honom resvagn, professor Schröder köpte en piska och stoppade på honom ett lämpligt antal grindslantar. Avvinkad av vännerna rullade diktaren vidare mot norr.

På återvägen ett par veckor senare, den 1 juli, stannade landshövdingens resvagn med den celebre resenären vid Gamla Uppsala. H. C. Andersen steg ur "for at see de nu gjennemgravede Høie". Vid besöket 1837 hade högarna helt sig annorlunda. Då "lase de endnu i Aartusinder tillukkede". Men under mellantiden ihallen den av Bror Emil Hildebrand och Sigurd Curman genomförda utgrävningen av dåtidens och mellanhögen. Nu kunde Andersen gå in i dåtidens och se sig omkring bland salar och urnor. Besöket blev kort.

Snart rullade vagnen in i Uppsala stad, och kretsen av vänner slöt sig om diktaren, som efter ett par dråt upp till sitt land igen.

Härmed är det slut på H. C. Andersens besök på Uppsala högar. De är inte i sig så intressanta att det kan vara motiverat att här dröja vid dem. Men Uppsala högar har satt ett spår i diktarens produktion som väl kan kallas en gåta, och det är denna gåta jag skall försöka tolka.

Vid den middag landshövding von Kraemer gav till ära för diktaren var den lilla stadens societet talrikt församlad. Sällskapet hade akademiska inslag, bl. a. Atterbom och Böttiger. Och sångarparet Wennerberg—Beronius lät "Gluntarnas" toner ljuda.

Gunnar Wennerberg hade H. C. Andersen träffat ett par dar tidigare, då han sökte obemärkt smyga sig till sitt sovrum, men måste passera genom salen hos gästgivare Österberg, där studenterna hade sexa. Nu förnyades och fördjupades bekantskapen.

Wennerbergs dotter Signe Taube har i sin vackra biografi över fadern bevarat en episod från sammanträffandet. Andersens naiva ivrighet för berömmen skall ha tagit sig det uttrycket att han bett Wennerberg skriva något om honom och tillagt: "Saa skriver jeg om Dem!" Episoden kan mycket väl vara sann. Visserligen tror jag inte att Wennerberg i tryck omtalat H. C. Andersen under hans livstid. Men Wennerbergs gestalt möter i både "Mit Livs Eventyr" och "I Sverrig". Enligt Signe Taube skulle också en episod i den underfundigt komponerade "Billedbog uden Billeder" skildra hennes far. Där berättar männen om vad den sett i Gamla Uppsala. Och det är en högst romantisk syn. "Under mig jog Skyerne og kastede lange Skygger over Odins, Thors og Freiers Grave." Och männen fortsätter: "Der stod en Mand deroppe, en Sanger, han tømte Mjødhornet med den brede Sølvring og hvilede et Navn, bad Vinden ikke fortrade det, men jeg hørte Navnet, jeg kjendte det, en Grevekrone funkler derover...; jeg smilede, en Digterkrone funkler over hans! Eleonore af Estes Aand hænger ved Tasses Navn. Jeg ved ogsaa, hvor Skjønheds Rosen voxer!"

Grevekronan passar ju bra till Hedda Cronstedt, den blivande fru Wennerberg. Men det är också nästan det enda som passar. Kronalegat är tolkningen mycket lig. H. C. Andersen träffade Wennerberg först 1849. "Billedbog uden Billeder" kom ut första gången i december 1839. Hedda Cronstedt hade då ännu inte fyllt tio år.

Signe Taubes tolkning bryter samman vid första kritiska betraktande. Fredrik Böök har påpekat dess orimlighet. Han har också givit en annan identifiering av sångaren och hans älskade. Sångaren är enligt Böök Karl August Nicander. Det namn han viskar är hans älskades och lyder: Virginia Sanne. Tolkningsförslaget stödes bl. a. av anspelningen på Tasso, som är spelad än roll i Nicanders diktning. Som ytterligare stöd drar Böök fram ett viktigt parallellställe från boken "I Sverrig", där H. C. Andersen berättar om sitt andra besök på Uppsala högar (1849). Hägarna skildras där på liknande sätt. Det silverringade mjödhornet tömmes "for Hjertets stadige Tanker: Ung Elskov!" Och diktaren tillägger: "Ja, din Skaal er tømt her! Mangen SkjønhedsRose bragtes her et Leve, og Anringer efter, naar den samme Vandrer stod her, var hun, hin blomstrende Rose, lagt i Jorden, Vaarens Roser havde atpret deres Blade hen over hendes Kiste..."

Situationen är klar. Samme vandrare har stått där förr och vid mjödhornet bragt sin älskade ett leve, men nu ligger hon jordad i sin kista. Och över hennes namn har en grevekrona glittrat.

Delvis passar detta in på Nicander och Virginia, Nicander har nog åtskilliga gånger stått på högarna med mjödhornet i hand. Och hans älskade vilade i sin grav. Men det går inte så bra ihop med grevekronan. Lilla Virginia var av berglig härkomst. Böök förklarar svårigheten med att grevekronan "hör till den romantiska färgläggningen". H. C. Andersen, som hyste en livlig beundran för vackra titlar, handskas rätt fritt kontigt med dem. Men problemet kan nog behöva en annan förklaring.

Den "Sanger" som i "Billedbogens" manskenspsol står på den gamla grevlingen har säkert stått där i verkligheten i juli 1837. Det kan knappast vara någon tvekan om att det är sig själv H. C. Andersen åsyftar. Kanske har han också viskat namnet på sin älskade. Men då har det varit ett annat än det över vilket grevekronan glittrar. Det namnets bärarinna möter han nämligen — så är min tanke — först sommaren 1839, då han just var sysselsatt med "Billedbogen".

I juni 1839 besökte H. C. Andersen Skåne. På Torup träffade han greve Nils Anton Barck och hans två skönа döttrar, Lovisa och Mathilda. "Den ene af Comtesserne gjorde et dybt Indtryk paa Digterens Hjerte", skriver han i ett brev. Det var den unga Mathilda, som satt hans hjärta i brand. Och även om hon snart avlöstes av andra föremål för hans flanörande böjelser, har hon en lång tid stått i centrum för diktarens känslor. I ett brev från oktober samma år, då arbetet på "Billedbogen" alltjämt pågick, talar han om att han "i Aftes" skrev en "Epistel" i boken, kallad "Min sidste Kjærlighed". Det måste vara själste aftonen med episoden på Uppsala högar. Att Mathilda Barck vid den tiden var drottning i diktarens hjärta är uppenbart. Ingenting kan vara naturligare än att namnet på "Sangeren" viska hennes namn.

Den unga grevedotterns liv blev kort. Redan fyra år senare var hon död. Frihetsmannen Wrangel underrättar H. C. Andersen om dödsfallet och ber om "en minnesblomma på hennes graf af Digteren, som en gang beundrade henne".

Minnesblommorna kom inte omedelbart. Den kom i den episod i boken "I Sverrig" som nyss citerats. Då H. C. Andersen i juli 1849 avlade sitt besök vid Uppsala högar hade redan sex vårars rosor strött sina blad över den unga flickans kista.

På så sätt får, tror jag, den romantiska scenen i "Billedbogen" sin förklaring. Namnet som "Sangeren" viskar, som månen hör och som grevekronan glittrar över är Mathilda Barck.

MÄNSKLIGHETENS FRAMTID

Av professor GUNNAR DAHLBERG

TIDNINGARNA diskuterar ständigt framtiden, ehuru av lättbegripliga skäl endast på kort sikt och huvudsakligen ur det egna landets synpunkt. Därför är det med intresse som man tar del av en bok som nyligen utkommit, *The Next Million Years av Charles Galton Darwin*. Han är professor i fysik och släkt såväl med Charles Darwin (somsom) som med Francis Galton, vilkas idéer nog har påverkat honom alltför mycket.

Han börjar med att påpeka att mänskligheten lever på sitt kapital, dva. på den magasinerade solenergi som finns i kol och olja, och att detta kan väntas ta slut om 150 år. Anledningen till att han diskuterar framtiden men begränsar sig till endast en miljon år är att efter denna tid kan ej ny människoart väntas uppstå. Sådana siffror är naturligtvis mycket osäkra. Först och främst har mänskligheten funnits i ungefär en halv miljon år, och att nya arter skulle uppstå på en miljon år är en alltför djärv förutsägelse. Författaren räknar i varje fall inte med den halva miljon år som förflutit, även om uppgiften att kolet och oljan skall ta slut på 150 år är lite osäker, men inte så att det betyder något. Det säkra är att detta kapital måste ta slut inom en jämförelsevis kort tid. Då anser författaren att mänskligheten kommer att bli utsatt för en intermittent kronisk hungersnöd, vilket otvivelaktigt är riktigt, om ingenting ändrar de förutsättningar som nu föreligger.

Författaren diskuterar i detta sammanhang flera faktorer. Bland dem må nämnas möjligheten att få ficka ur havet genom att använda plankton, vilket förefaller rimligt. Under Kon-Tiki-expeditionen gjorde man ett försök med detta, och det visade sig fullt möjligt. Vidare diskuterar Darwin möjligheten att att vi får nya energikällor genom att utnyttja tidvatten, solstrålning, atomenergi etc., men han anser att dessa inte kan få någon nämnvärd betydelse. Han anser med andra ord att Malthus hade rätt och påpekar att en aritmetisk serie (de tekniska framstegen) inte kan tävla med en geometrisk (populationens tillväxt). Han diskuterar också möjligheten att mänskligheten kommer att bli utsatt för en intermittent kronisk hungersnöd, vilket otvivelaktigt är riktigt, om ingenting ändrar de förutsättningar som nu föreligger.

Som nämnts diskuterar Darwin inte dessa faror. En stor del av sin bok ägnar han åt att diskutera vilken betydelse hungersnöden i och för sig kommer att få för befolkningarnas kvalitet. Han bygger då i stor utsträckning på Galton. Han anser med andra ord att överlåtaen har bättre arvsmassa än underklassen och gör gällande att hungersnöd kommer att verka förkastligt på befolkningskvaliteten. Denna ståndpunkt är nog diskutabel. Vi vet ännu för litet för att kunna påstå något bestämt angående detta. Det må emellertid framhållas att det arvsmaterial som försvinner utgör närmast berör människans psykiska kvalitet, medan kvinnorna utvälja efter andra synpunkter, framför allt utseende och dylikt.

Genom den kände danske kirurghistoriskaren W. Johannsen vet vi att en man utgår från längst tillbaka, deras barn slår tillbaka och blir kortare, dva. ligger närmare medeltalet för befolkningen. Detta beror på att egenskapen stor kroppslängd ärvs invecklat, dva. betingas av flera gener, av vilka en del kan saknas hos barnen. Artfullheten av intelligens tycks vara lika artfullheten av kroppslängd; inte heller där får man alltså genom urval någon bestående effekt. Det må för övrigt påpekas att för att nå upp till överklassens intelligens visserligen är en förtdel, men att hänsynslöshet och hårda armbågar också spelar en visentlig roll, även obetydande av förkildrarnas ställning, som naturligtvis också är av betydelse.

I varje fall tycks Darwin tro att en kommande hungersnöd skall medföra att mänskligheten får högre intelligens. För övrigt räknar han inte med några radikalt nya händelser. Han diskuterar inte om eller på vad sätt forskarna för den sociala organisationen kommer att ändras, och man kan nog förstå hans försiktighet på denna punkt. Darwin förefaller för övrigt alltför konservativ, dva. obenägen för nya synpunkter.

Darwin skiljer på tre framstegsperioder. 1. Tiden efter det mänskligheten lärt sig använda elden (det kunde för övrigt redan Pekingmänniskan). 2. Perioden efter det människorna lärt sig arbetsindelning och börjat städsbildningar. 3. Den vetenskapliga perioden som är ganska kort och som vi nu befinner oss i. Han anser att denna period är en guldålder, eftersom vi har kol och olja till disposition. Vi har med andra ord rätt att göra om mindre livsviktiga saker.

För övrigt framhåller Darwin med rätta att den stora hungersnöden i viss mån redan börjat på grund av överbefolkning i vissa delar av världen, framför allt i Kina och i Indien. Befolkningen i det senare området uppskattar han till 500 miljoner. Enligt officiell statistik uppgår befolkningen till omkring 400 miljoner. Det väsentliga är att befolkningen var mindre än 300 miljoner för 50 år sedan, dva. vid sekelskiftet. Den stora folkökningen där anser han vara angelägenhetens förtjänst och bero på minskad dödlighet (bättre administration och kommunikationer). Det är nog ingett tvivel om att befolkningen är för stor för landets försörjningsförmåga. Nehru har därför börjat göra propaganda för preventivmedel. Det förefaller i varje fall möjligt att den fjärde framstegsperioden kommer att karaktäriseras av att man genomför allmän fruktsamhetsbegränsning.

Avtalsuppsägningen kan flyttas fram

Det är långt ifrån osannolikt att LO rekommenderar fackföreningen att med arbetsgivarens komma överens om en framflyttning av avtalsuppsägningstiden till närmare årsskiftet för att man skall få ett säkrare underlag för bestämmande av den förestående lönepolitiken, anhåller LO:s andre ordförande Elsar Norrman för Sydsvira Svenska Dagblad.

Vad beträffar den utländska närbetskraften förklarade hr Norrman att det finns avtal mellan respektive länders myndigheter och arbetsmarknadsstyrelsen i Sverige, som stadgar att denna arbetskraft kommer att behandlas i fall av arbetslöshet här. Detta gäller dock självfallet icke politiska flyktingar.

(TT, Karlskrona.)

Kungen möter själv Philip i Hälsingborg

Kungen kommer personligen att möta prins Philip när denne kommer till Hälsingborg på söndagseftermiddagen med kryssaren "Swiftsure".

Besöket är visserligen privat, men man räknar ändå med mycket stor tillströmning från allmänheten sida, varför en del av hamnen kommer att avspärras. Flaggstången skall även sättas upp, och eventuellt spelar en musikkår.

FRU ELLI HEUSS-KNAPP, maka till västtyske förbundspresidenten dr Theodor Heuss avled på lördagen i Bonn av hjärtsjukdom, 71 år gammal.

kö som försvinner

FÖR-KÖP

Nu behöver Ni inte stå för att få sitta...

Nu är det slut på förköpskön för sittplatsbiljetter. Den 4 augusti genomför SJ en efterlängtad reform — **sittplatsbiljetter obegränsad tid i förväg**

Denna nya service innebär bl. a. att
- Ni kan utan extraavgift beställa sittplatsbiljetter när Ni vill på alla stationer och resebyråer
- Ni får hämta biljetten 4 veckor (senast 14 dagar) i förväg
- Ni kan samtidigt ordna sittplats för återresan
- Ni kan lösa sittplats i 3 klass även i beläggen från Stockholm
- *Ni kan alltså beställa biljetterna till just redan i sommar*

Planera SJ-resan i god tid!
(Även *sovplatser* kan Ni beställa obegränsad tid i förväg)

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
för riksamtal: 22 40 70
Telegramadress: *Dagenyheter*
Postgiro: 1616 (för annonser) nummer 1 617 (för prenumeration)

Chefredaktör: *Herbert Tingsten* (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: *Leif Ahlberg*
Redaktionschef och ansvarig utgivare: *Sten Hedman*
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: *Helge Hedborn*

PRENUMERATIONSPRISER
fr. o. m. 1 maj 1952
A - Stockholmsupplagan
Stor-Stockholms tidningsområde landet
Månad ..... kr. 6:— kr. 8:75
Kvartal ..... „ 17:30 „ 26:75
Halvår ..... „ 34:50 „ 53:—

ANNONSPRISLISTA daterad 1/1 1952 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Stockholm 1952.

Ni reser snabbare till MALMÖ med ILSNÄLLTÅGET
fr. Stockholm kl. 16.00
till Malmö kl. 23.36
och så kan Ni arbeta nästan hela avresedagen.
STATENS JÄRNVÄGAR

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.